

Bilag 2.**Redegørelse over Staldgødningens og Ajlens Værdi samt Opførelsen af Ajlebeholdere og Møddingsteder.**

Af Forstander *Karsten Iversen*, Forsøgsstationen ved Askov og Arkitekt *Marius Pedersen*, Holbæk.

I. Staldgødningens og Ajlens Værdi.

Dansk Landbrugs Udvikling kendetegnes ved en meget stærk Stigning i Høst-udbyttet og i Kreaturholdets Størrelse i det sidste Halvhundredaar. Hertil kommer især efter Aarhundredskiftet en stærk Stigning i Importen af Kunstgødning.

En Opgørelse over den Mængde Plantenæring, der aarlig tilføres Danmarks Jord i Staldgødning og Ajle og i Kunstgødning, viser for de senere Aar følgende Resultat:

	Kvælstof Mill. kg.	Fosforsyre Mill. kg.	Kali Mill. kg.	Samlet Værdi Mill. Kr.
Staldgødning og Ajle....	170	91	193	182
Kunstgødning.....	32	72	35	65
Ialt.....	202	163	228	247

Den Mængde Staldgødning og Ajle, der aarlig produceres i dansk Landbrug, har saaledes en Værdi af ca. 180 Mill. Kr. -- eller cirka tre Gange saa stor Værdi som Importen af Kunstgødning.

Forsøg og Undersøgelser herhjemme viser, at der sker et meget stort Tab af Kvælstof ved Staldgødningens og Ajlens Opbevaring og Anvendelse. Dette Tab skyldes dels en Fordampning af Ammoniak og dels -- navnlig i regnrige Egne af Landet -- et stort Udvaskningstab, naar Staldgødningen og Ajlen udføres om Efteraaret og Vinteren. I den foran anførte Opgørelse over Staldgødningens og Ajlens Værdi er Kvælstoffet derfor kun regnet til halv Værdi i Forhold til Kunstgødning.

For at faa den bedst mulige Udnyttelse af de store Værdier, som den hjemlige Gødning repræsenterer, er det derfor af afgørende Betydning, at Staldgødning og Ajle opbevares og anvendes under saadanne Forhold, at Tabene bliver de mindst mulige.

Afløbsforholdene. Et af de vigtigste Forhold ved Opsamling og Opbevaring er, at Ajlen saa hurtigt som muligt ledes fra Stalden til en tæt Slamkiste og Ajlebeholder. Dette opnaas bedst ved at have en bred Grebning, 85—100 cm, med mange Nædløb -- et for hver 4—8 Kreaturer -- og stærkt Fald til disse, ligesom der bør være saa stærkt Fald som muligt i Ledningerne fra Stald til Slamkiste.

Møddingstedet bør lægges saaledes, at Adgangen fra Stalden er saa let som muligt, og Udførselsforholdene maa ligeledes være bekvemme. Grundfladen beregnes efter Antal Kreaturer. 1 Ko paa Stald hele Aaret giver ca. 8000 kg = 8 m³ Staldgødning. Man regner almindeligt med, at 1 Ko, 2—3 Stkr. Ungkvæg, 2 Heste og 8 Svin (= 1 „Storkreatur“) giver samme Mængde Gødning. Oplægges Møddingen i 1½—2 m Højde, beregnes ca. 3 m² Grundflade pr. Storkreatur. Paa de tre Sider bør Møddingstedet være begrænset af Sidemure i Møddingbunkens Højde. Bunden lægges saaledes, at den frasede Møgsaft kan afledes, og alt tilstrømmende Overfladevand ledes uden om Møddingen.

Ajlebeholderens Rumfang beregnes efter Besætningens Størrelse med Hensyntagen til Græsningstidens Længde. Ifølge Aarslevforsøgene giver 1 Ko paa Stald Aaret rundt ca. 4000 kg Ajle (= 4 m³). 2—3 Stk. Ungkvæg og 8 Svin regnes = 1 Ko. Hestens Ajle fylder saa lidt, at der i denne Forbindelse kan ses bort fra den. En tidssvarende Ajlebeholder bør være stor nok til at rumme Ajlen fra hele Besætningen i ca. 10 Maaneder,